

Masterplan for udvikling af
**Danmarks
Outdoor Hovedstad**

Juni 2020

Illustrationer:

Dan R. Knudsen Aps

Kontakt:

Udviklingschef Gregers Pilgaard
Gregers.Pilgaard@silkeborg.dk

www.outdoor.silkeborg.dk

FORORD

Siden 2017 har Silkeborg Kommune været Danmarks Outdoor Hovedstad. Udgangspunktet var i første omgang at bruge positionen til at tiltrække endnu flere outdoor-entusiaster til kommunen og give outdoor-turismen et boost. Det vil vi stadig, men i dag er Danmarks Outdoor Hovedstad blevet til meget mere end den turisme- og brandingstrategi, den startede som. Byrådet og en lang stribe udviklingsaktører har taget outdoor-hovedstaden til sig og den spiller nu en central rolle i både kommunens vision, udviklings- og friluftstrategi.

Idéen om en Outdoormasterplan, der skal sætte retning for Silkeborg Kommunes arbejde med at udvikle Danmarks Outdoor Hovedstad, er født i Kultur, Fritids- og Idrætsudvalget. Med nedsættelsen af Outdoorudvalget i januar 2020 skiftede opgaven hænder, og færdiggørelsen af masterplanen er derfor sket i det nye udvalg.

Outdoormasterplanen beskriver, hvordan vi i Silkeborg Kommune vil arbejde med at styrke positionen som Danmarks Outdoor Hovedstad inden for tre indsatsområder:

- Velfærd
- Viden & Vækst
- Fritid & Natur

Tilblivelsen af Outdoormasterplanen har været kendetegnet ved en høj grad af involvering af både borgere, erhvervsliv, kommunale afdelinger og foreninger.

Tusind tak til alle, der har bidraget. Vi håber på samme store engagement, når masterplanens forslag til handlinger – og dem der må komme til sidenhen - skal føres ud i livet.

Outdoormasterplanen ledsages af en kort tegnefilm, der i en let og fortællende tone formidler masterplanens vigtigste elementer. Filmen deles på silkeborg.dk og på kommunens facebookside, ligesom den er tænkt som et værdifuldt værktøj, når Outdoorudvalget skal mødes med aktører for at drøfte, hvordan vi i fællesskab gør masterplanen til virkelighed.

Mads Frandsen
Formand for Outdoorudvalget

DANMARKS OUTDOOR HOVEDSTAD

En hovedstad er som regel landets største by og økonomiske og kulturelle midtpunkt. Silkeborg er Danmarks 10. største kommune målt på indbyggertal, men med vores helt unikke friluftsmuligheder, er det helt naturligt, at vi vil være nationalt og internationalt samlingspunkt for outdoor.

Vores natur er helt særlig, og der er masser af den. Silkeborg Kommune er hjemsted for Danmarks største sammenhængende skovområde og de kendte Silkeborgsøer, der om sommeren indtages af Hjejleflåden og kanoroere, kaldes "Danmarks største søområde".

Der er ikke andre steder i Danmark, hvor by og natur på samme måde smelter sammen. Og kun ganske få andre steder finder man samme kombination af søer, åer, skove, hede og bakkede landskaber som hos os. Og intet sted i lige så stor skala.

Tænk bare på bakkelandskabet omkring Gjern og hedelandskabet ved Vrads. De store skovområder i Kompedal Plantage og labyrinten af søer omkring Avnsø og Brassø. Og på søerne Tange og Hinge og de kulturhistoriske fortællinger knyttet til Hærvejen og Gudenåen.

Som hovedstad skal man have ambitioner, og det har vi i den grad også i Danmarks Outdoor Hovedstad. Hovedstaden skal være til glæde og gavn for alle: borgere, virksomheder, medarbejdere, turister mv. For at nå dertil vil vi arbejde med outdoor på tre indsatsområder:

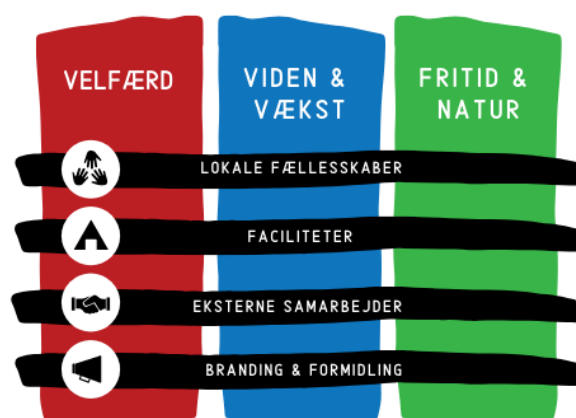

De tre indsatsområder udfoldes senere i masterplanen. Masterplanen skitserer hvordan vi vil gribe arbejdet med hvert enkelt indsatsområde an, ligesom eksempler på konkrete projekter fra hvert indsatsområde præsenteres.

VÆRKTØJSKASSENS VIRKEMIDLER

Vores arbejde med at udbygge og udvikle Danmarks Outdoor Hovedstad gennem fokus på Velfærd, Viden & Vækst og Fritid & Natur tager udgangspunkt i fire overordnede virkemidler. De fire virkemidler er en systematik for, hvordan vi udvikler outdoorprojekter, og sikrer høj kvalitet, ejerskab og synlighed.

De fire virkemidler går på tværs af de tre indsatsområder, men det varierer fra område til område, hvordan virkemidlerne anvendes og vægtes i forhold til hinanden.

Figur 1

De fire virkemidler, vi vil bruge til at udbygge og udvikle Danmarks Outdoor Hovedstad er (jf. Figur 1):

LOKALE FÆLLESSKABER

Der er allerede stort engagement omkring outdoorområdet i lokalområder og foreninger i vores kommune, og det vil vi styrke endnu mere gennem samskabelse, når Outdoormasterplanen skal realiseres. De erhvervsmæssige fællesskaber er en vigtig forudsætning for at kunne veksle outdoor til business.

FACILITETER

Silkeborg Kommune har de seneste år investeret massivt i nye anlæg og faciliteter. Faciliteter i sig selv er dog ingen garanti for succes. For at få det fulde udbytte af nye faciliteter, er det helt afgørende at organiseringen bag er på plads. På den måde bliver der skabt liv om faciliteterne og der tages hånd om den daglige drift. I realiseringen af Outdoormasterplanen er det vigtigt at sikre, at organisering, kvalitet, udbud og placering af faciliteter lever op til hovedstadsambitionen.

▶ EKSTERNE SAMARBEJDER

Det er ikke nyt for os at arbejde med outdoor, og vi har mange gode erfaringer at trække på. Men som Danmarks Outdoor Hovedstad vil vi være et samlingspunkt og det betyder, at vi på nogle områder har brug for at trække på andres erfaringer og samarbejde med de bedste – både lokalt, nationalt og internationalt.

▶ BRANDING & FORMIDLING

Vi skal fortælle vidt og bredt om alle de spændende initiativer vi tager på outdoorområdet, så ingen er i tvivl om, at vi er Danmarks Outdoor Hovedstad. Gode historier avler gode historier, så det er bare om at få snebolden til at rulle.

Vi vil arbejde med diskret *place branding* og skiltning i naturen, i byrummet, ved aktiviteter og institutioner mv. så borgere og turister igen og igen bliver mindet om, at de befinder sig i Danmarks Outdoor Hovedstad.

I det følgende udfoldes de tre indsatsområder:

Velfærd, Viden & Vækst og Fritid & Natur ligesom de fire virkemidler gennemgås område for område.

DE FØRSTE PROJEKTER

Outdoormasterplanen sætter rammen for den fortsatte udvikling af Danmarks Outdoor Hovedstad. Den fremhæver tre særlige indsatsområder og udstikker gennem fire virkemidler en systematik for, hvordan vi sammen realiserer outdoorhovedstadens potentiale.

Der eksisterer allerede en bred vifte af outdoorprojekter indenfor både Velfærd, Viden & Vækst og Fritid & Natur, der trækker Danmarks Outdoor Hovedstad i den ønskede retning. Det er både den kommunale administration, foreninger, lokale ildsjæle, erhvervsliv og vidensinstitutioner, der løfter de mange projekter. Outdoormasterplanen skal understøtte den brede palette af eksisterende projekter, og inspirere til at sætte nye skibe i søen.

Outdoormasterplanen er ikke en endelig liste af projekter, men en dynamisk plan, der hele tiden udvikler sig og udvides med nye projekter og indsatser. Masterplanen skal sikre rammerne for, at der løbende udvikles visioner, ambitioner og inspiration, der skal konkretiseres og realiseres gennem bl.a. samskabelse og fysisk planlægning.

Outdoormasterplanen er, som nævnt indledningsvist, bygget op omkring tre indsatsområder, der i planen beskrives enkeltvis. For hvert enkelt indsatsområde gennemgås de fire virkemidler og der præsenteres 2 konkrete projekter, der særligt kan skubbe til udviklingen på det beskrevne indsatsområde.

Figur 2

Som Danmarks Outdoor Hovedstad går vi selvfølgelig efter projekter, der formår at skubbe til udviklingen på to eller tre indsatsområder på én gang. Det er når, det lykkes at skabe synergi mellem indsatsområderne, at det for alvor rykker noget. Projekter skal give mening på tværs, så vi går selvfølgelig efter fuld plade (jf. Figur 2)!

VELFÆRD

Vi tror på det! Det er godt for os at være uden for. Forsker efter forsker slår fast, at naturen har en positiv indvirkning på vores trivsel, fysiske og mentale sundhed og sågar også vores sociale relationer.

Rigtig mange borgere i Silkeborg Kommune gør allerede brug af naturen i stor stil. Men som kommune har vi en særlig mulighed for at gøre naturen til en del af hverdagen for endnu flere. Mange flere aktiviteter i bl.a. institutioner, skoler og på plejehjem skal flyttes outdoor, og velfærdsopgaver skal gentænkes med fokus på at bruge naturen endnu mere aktivt.

Innovation og nytænkning er ofte lettere sagt end gjort. Men med afsæt i, hvordan det under corona-krisen er lykkedes os at gentænke hverdagen, så både vuggestue- og dagplejebørn, børnehavebørn og de mindste skoleklasser er meget mere ude, tror vi på, at vi sammen med foreninger og civilsamfund sagtens kan løse endnu flere velfærdsopgaver *outdoor*, hvis vi vil.

Vi vil arbejde med outdoor i **Velfærd**, fordi vi ved, det virker! Vi er sikre på, at mere outdoor i hverdagen vil øge livskvaliteten blandt både børn og voksne og vi tror på, at vi kan bruge outdoor til at skabe nye innovative løsninger og bedre velfærd for borgerne i Danmarks Outdoor Hovedstad.

VIRKEMIDLER: VELFÆRD

Der er allerede taget mange gode initiativer på velfærdsområdet, der med succes kobler natur, outdooraktiviteter og kommunale kerneopgaver. Det mærkes bl.a. i daginstitutionerne, hvor en tredjedel af kommunens børnehaver allerede har udeværksted eller naturlegeplads. Og på skoleområdet, hvor der bl.a. er igangsat projekter og aktiviteter, der kobler natur, pædagogik og undervisning.

Også på social- og handicapområdet er der meget i gang: socialpsykiatriens "Biværket" producerer honning 12 forskellige steder i kommunen og "Grønt Udehold" assisterer ved sporbygning i Vesterskoven.

På ældreområdet arbejdes der bl.a. på at optimere de fysiske rammer, så plejehjemsbeboere kan få mere *outdoor* i hverdagen, mens der på sundhedsområdet er fokus på at placere så mange kommunale sundhedstilbud som muligt i naturen. Et godt eksempel er projektet Naturkræfter, hvor kræftramte mænd mødes til træning og samvær i naturen.

Det er projekter og aktiviteter som disse, som Outdoormasterplanen gerne vil hylde. Men masterplanen skal samtidig inspirere og opfordre til, at de gode projekter videreudvikles, så der skabes nye, virkningsfulde synergier på tværs af masterplanens indsatsområder.

Som Danmarks Outdoor Hovedstad vil vi derhen, hvor det er en selvfølge, at outdoor er en del af svaret på, hvordan vi løser de kommunale kerneopgaver for på den måde at sætte nye standarder på velfærdsområdet.

Men som kommune har vi en særlig mulighed for at gøre naturen til en del af hverdagen for endnu flere

Silkeborg Kommune skal være det sted andre kigger hen for at få viden omkring og inspiration til, hvordan man i praksis får mere natur ind i hverdagen i både vuggestuer, folkeskoler, på bosteder og plejecentre mv.

Masterplanens fire overordnede virkemidler er en systematik for, hvordan vi vil arbejde med at indfri ambitionerne og realisere konkrete indsatser.

I det følgende er det skitseret, hvordan de fire virkemidler med fordel kan ses og bruges i koblingen mellem outdoor og velfærd.

LOKALE FÆLLESSKABER

De stærke lokale fællesskaber omkring daginstitutioner, skoler, socialt udsatte og ældre er helt afgørende partnere, hvis vi skal lykkes med at bringe mere outdoor ind i den kommunale opgaveløsning.

Vi vil aktivere lokale fællesskaber, foreninger og civilsamfund og involvere dem i gentænkningen af de kommunale kerneopgaver, så endnu mere i fremtiden kan foregå outdoor. Gentænkningen skal tage afsæt i de ressourcer og den natur, der allerede findes i lokalområdet.

En del af kommunens velfærdstilbud vil også i fremtiden være midlertidige indsatser, så vi har brug for, at lokale frivillige fællesskaber (foreninger og civilsamfund) vil gøre deres til at outdoorindsatser bliver til varige gode vaner.

▲ FACILITETER

Vores ambition om at flytte endnu flere aktiviteter for børn, unge, socialt udsatte, ældre m.fl. ud i naturen kræver i første omgang, at vi investerer i et nyt *mindset* og innovation. Vi skal turde skubbe til kulturen, hvis det er det der skal til for at få mere outdoor ind den daglige opgaveløsning.

Der kan også fortsat være behov for at investere i nye faciliteter i fx daginstitutioner, skoler og lokalområder. Vi ser gerne, at lokale aktører påtager sig en del af ejerskabet i forhold til nye faciliteter og bidrager til aktivering og vedligehold.

Nye faciliteter vil bl.a. se dagens lys gennem kommunens fysiske planlægning, helhedsplaner og lokalplaner.

🗨️ EKSTERNE SAMARBEJDER

I jagten på nye løsninger på velfærdsområdet, der på bedste vis kobler natur, outdooraktiviteter og kernevelfærd vil vi indgå strategiske partnerskaber med relevante videns- og forskningsinstitutioner, fx Steno Diabetes Center og VIA University College. Samarbejdet skal resultere i innovative og evidensbaserede løsninger til glæde og gavn for borgerne

Vi bakker også op om foreningen Outdoor Institutes skitse af et Outdoor Living Lab – et levende og ambitiøst testmiljø – hvor nye løsninger på velfærdsopgaverne kan opstå.

🗨️ BRANDING & FORMIDLING

Vi vil være *top of mind*, når andre kommuner og aktører søger inspiration til, hvordan man bedst kombinerer natur, outdooraktiviteter og kerneopgaver.

De mange gode outdoor tiltag, der allerede eksisterer, skal i endnu højere grad deles via kommunens hjemmeside og facebook og i dagspressen, så borgerne erfarer, at Danmarks Outdoor Hovedstad ikke er et uhåndgribeligt *brand*, men noget, der gør en forskel i hverdagen.

Derudover er det relevant at bringe outdoor i spil i forhold til potentielle tilflyttere, fx på børneområdet.

HELHEDSPLAN FOR NY DYBKÆRSKOLE

Forskning viser, at undervisning i eksterne læringsmiljøer er godt for børns trivsel, skolemotivation og læring. Arkitektkonkurrencen for en ny Dybkærskole tog bl.a. afsæt i skolens udearealer. Opgaven var at binde skolebygningerne sammen med eksterne læringsmiljøer udenfor klasselokalerne. Lærernes muligheder for at tilrettelægge undervisning af høj faglig kvalitet udenfor understøttes ved at indrette særlige udeskoleum. Fx udeværksteder, grønne tagterrasser og nye outdoorfaciliteter.

Skolens udearealer designes, så de også kan anvendes af skolefritidsordningen, det lokale klubtilbud og lokalområdets beboere og idræts- og fritidsforeninger.

OUTDOOR SOM MENTAL SUNDHEDSBOOSTER

Stress, angst og depression er diagnoser i vækst og der er i den grad plads til forbedring af den mentale folkesundhed – også i Silkeborg Kommune. Vi vil bruge naturen til at øge den mentale sundhed blandt borgerne.

Terapi foregår oftest indenfor, hvor behandler og klient sidder i behagelige stole og samtaler, reflekterer og mærker efter. Forskning viser dog, at der er al mulig grund til at komme op af lænestolen og ud i den friske luft, hvis man slås med fx ensomhed, stress eller depression. Ifølge forskningen giver naturen helt særlige muligheder for at koble af, finde ro og mening, fordybe sig og dyrke sociale fællesskaber.

Outdoorterapi forudsætter, at der etableres et uderum i naturen, der kan være base for en psykologisk udeterapeutisk praksis og samtidig bruges af skoler, naturvejledere, lokalbefolkning og turister i Danmarks Outdoor Hovedstad.

VIDEN & VÆKST

En hovedstad er ikke kun et økonomisk og kulturelt midtpunkt. I de fleste tilfælde er det også nationalt centrum for uddannelse og finansiell udvikling. Derfor har vi i Silkeborg også ambitioner om, at positionen som Danmarks Outdoor Hovedstad skal føre til mere viden og vækst.

Naturen har altid været driver for udvikling. Også her i Silkeborg Kommune, hvor Silkeborg bys grundlægger Michael Drewsen udså sig netop dette sted til sin fabrik pga. Gudenåen. Her 175 år senere er naturen fortsat en vigtig faktor, når vi i Silkeborg skal differentiere os fra andre kommuner og sikre os, at det er her investeringerne lægges, turisterne kommer og de unge aarhusianere bosætter sig.

Vi vil bruge positionen som Danmarks Outdoor Hovedstad til at skabe **Viden & Vækst**, fordi vi tror på, at vores unikke natur og outdoorprofil gør os til et attraktivt sted at slå sig ned – både for familier og virksomheder. Vi vil forløse det store erhvervsmæssige potentiale, som vi ved, outdoorhovedstaden rummer. Vi vil bruge naturen som arena for praksisnær forskning på outdoorområdet, fordi vi vil være samlingspunkt for ny viden og tiltrække forskning og uddannelse.

VIRKEMIDLER: VIDEN & VÆKST

Det går godt i Silkeborg Kommune. Der bygges masser af boliger, nye virksomheder etablerer sig og tilflyttere strømmer til. Vi har de seneste år høstet frugterne af Silkeborgmotorvejen, og hvis vi for alvor formår at bringe outdoorhovedstaden i spil som et aktiv for bl.a. virksomheder, investorer, turister og potentielle tilflyttere, er der ingen grund til at miste momentum. Tværtimod.

Det er ikke tilfældigt, at man som gæst på Vejlsøhus kan benytte pausen i et tætpakket conferenceprogram til at klare hovedet i sadlen på en af stedets mountainbikes. Der er allerede mange virksomheder der med nye initiativer, fx udlån af cykler, har fokus på at skabe udvikling og omsætning med outdoor som drivkraft.

Vi arbejder sammen med virksomhederne om at knytte flere kommercielle produkter til de ellers gratis outdoor tilbud og på den måde skabe værdikæder mellem outdooraktiviteter og overnatningssteder, restauranter og detailhandel. For som vi siger: Væksten ligger i vores natur!

Vi vil være stedet, hvor virksomhederne finder de bedste og sundeste medarbejdere

Outdoorevents – fra store internationale mesterskaber til brede, familievenlige arrangementer – er en selvskreven del af at være outdoorhovedstad. Events gør Silkeborg Kommune til en sjovere kommune at bo i, de styrker vores brand, tiltrækker turister og er også en vigtig arena for kommercielle aktører, der veksler outdoorhovedstadens visioner til forretning. Outdoorevents fylder allerede meget i vores eventkalender, men det må gerne fylde endnu mere. Vi vil understøtte eksisterende events og lokale foreninger og samtidig løfte ambitionsniveauet, så vi som hovedstad også bliver "nationalstadion" for outdoorsport.

Med Outdoormasterplanen vil vi derhen, hvor kommunens outdoorprofil er en tydelig gevinst for alle typer af virksomheder. Vi vil være stedet, hvor virksomhederne finder de bedste og sundeste medarbejdere og hvor de kan blive en del af et spændende forsknings- og udviklingsmiljø, der skaber dynamik og tiltrækker investeringer.

I det følgende er det beskrevet, hvordan de fire virkemidler med fordel kan ses og bruges i forbindelse med outdoor som katalysator for Viden & Vækst.

LOKALE FÆLLESSKABER

Fællesskaber er vigtige på erhvervsområdet, hvis vi skal lykkes med at tiltrække virksomheder, investeringer og forskning. Vi vil etablere nye partner- og fællesskaber i og på tværs af brancher for at samle gode kræfter, lære af hinanden og udvikle nye produkter og services.

Vi vil også fortsat spille sammen med fællesskabet ErhvervSilkeborg, der med +1000 medlemsvirksomheder er et af Danmarks største erhvervsnetværk, og som til daglig arbejder *hands-on* med udvikling af erhvervslivet. Det ligger lige til højrebenet, at ErhvervSilkeborg fremadrettet bl.a. vil arbejde videre med, hvordan Danmarks Outdoor Hovedstads-*brandet* kan gøre det nemmere for vores virksomheder at rekruttere medarbejdere.

FACILITETER

Ingen borgere eller virksomheder flytter alene på grund af skøn natur og unikke outdoorfaciliteter. Vi vil derfor tilbyde gode faciliteter hele vejen rundt. Og vi vil gøre os umage for at sikre sammenhæng mellem kommunale faciliteter og vores brand som Danmarks Outdoor Hovedstad – fx gennem naturbørnehaver, udeskolerum, mv. Det er noget vi allerede arbejder med – se bare den aktuelle gågaderenovering, hvor ambitionen er at skabe Danmarks grønneste gågade.

Når vi skal tiltrække og udvikle deciderede outdoor-virksomheder, er kvaliteten af de traditionelle outdoorfaciliteter meget vigtig. Vi vil give outdoorvirksomhederne mulighed for at teste nye produkter i en outdoor-setting af højeste kvalitet.

Den høje kvalitet hvad faciliteter angår er ligeledes en forudsætning for at tiltrække store, professionelle events. Det vil vi også fremadrettet have for øje, når anlægskronerne skal prioriteres.

EKSTERNE SAMARBEJDER

En del af opgaverne med at skabe Viden & Vækst ligger uden for kommunens traditionelle virke. Vi vil derfor fortsat samarbejde med erhvervsorganisationerne om at realisere det store erhvervspotentiale som Danmarks Outdoor Hovedstad rummer.

Vi vil forfølge vores ambitioner om at tiltrække internationale events til hele kommunen. Det skal bl.a. ske i samarbejde med Sport Event Danmark og Visit Aarhus, der er en vigtig partner, når publikum og turister skal nås.

Vi ser positivt på, at Outdoor Institute har budt sig til som operationelt bindeled til eksterne samarbejdspartnere, der skubber til at realisere ambitionen om mere outdoorviden og -vækst.

BRANDING & FORMIDLING

Effektiv branding og formidling er helt afgørende, når vi skal tiltrække virksomheder, borgere, medarbejdere, turister og ressourcer. Vi gør allerede meget gennem indsatsen Silkeborg Kalder og har andre erhvervsrettede initiativer klar til lancering. De store nationale og internationale profil-events og de mindre lokalt forankrede outdoor-events er et vigtigt brandingværktøj for Danmarks Outdoor Hovedstad og et stort aktiv i kampen om nye borgere, virksomheder og turister.

I branding af Danmarks Outdoor Hovedstad som centrum for outdoorrelateret forskning og udvikling tilbyder Outdoor Institute at skabe national og international opmærksomhed omkring konkrete projekter og resultater gennem brug af digitale platforme og ved afholdelse af kurser og konferencer. Det ser vi positivt på.

VELKOMMEN TIL DANMARKS OUTDOOR HOVEDSTAD

Danmarks Outdoor Hovedstad er stadig et forholdsvis nyt brand og der er fortsat behov for at øge kendskabet hertil. Det kan man gøre på mange måder. Vi foreslår at gå praktisk til værks. Vi vil i en periode supplere skiltene ved kommunegrænsen med et "Velkommen til Danmarks Outdoor Hovedstad"-skilt og vi vil bringe vores logo i spil i forbindelse med profil-faciliteter og outdoor-hotspots.

For at understrege at Danmarks Outdoor Hovedstad er andet og mere end klassiske outdooraktiviteter, vil vi også synliggøre logoet i forbindelse med kommunale outdoorinstitutioner og -tiltag.

DANMARKS OUTDOOR LIVING LAB

Silkeborg Kommune vil være en visionær foregangskommune og bidrage til at skabe et interessant og ambitiøst miljø for udvikling af og forskning i koblingen mellem outdoor og velfærd.

Silkeborg Kommune vil som "Danmarks Outdoor Living Lab" stille vores organisation og institutioner til rådighed for forskere, der arbejder med at skabe nye og bedre velfærdsløsninger gennem outdoor. På den måde kan vi være med til at sikre de bedste løsninger for vores egne borgere, inspirere andre kommuner og skabe internationalt kendskab.

FRITID & NATUR

Silkeborgenserne dyrker allerede meget andet end håndbold og gymnastik. Sportsgrene som kajak, mountainbike og vandreture fylder rigtig meget, når man undersøger silkeborgensernes fritidsliv – langt mere end det gør i andre kommuner – og sådan skal det være i Danmarks Outdoor Hovedstad.

Vores unikke natur giver plads til det hele; en solotur på landevejscyklen i Gjern Bakker, en søndagsudflugt med familien og historisk vingesus på Grathe Hede, et skud fred og ro i stilleområdet Salten Ådal eller udendørs crossfit sammen med 15 svedende holdkammerater ved Almindsø.

Vores natur er ramme for både fordybelse og fællesskab – to ingredienser der er vigtige for vores livskvalitet. Derfor er vi selvfølgelig også optagede af at passe godt på naturen og sikre en god balance mellem benyttelse og beskyttelse – også når vi sætter endnu mere skub i udviklingen af Danmarks Outdoor Hovedstad.

Den største facilitet er dog stadig naturen i sig selv. Søerne, skovene, hedelandskabet – der hvor vi bare oplever naturen, som den er og ikke har behov for at tilføje ekstra oplevelses- eller aktivitetsmuligheder

I Danmarks Outdoor Hovedstad vil vi sætte spot på vores **Fritid & Natur**, fordi meget af alt det, der giver mening og lykke for os mennesker kan hentes der. Vi vil bruge naturen aktivt, men respektfuldt, fordi vi ønsker give vores børn og børnebørn samme mulighed for at leve det gode outdoorliv.

VIRKEMIDLER: FRITID & NATUR

Silkeborg Kommune har de seneste år investeret i en masse nye outdoorfaciliteter. Danmarks største skatepark og discgolfbane, en bikepark af international kaliber, 45 km MTB-spor og en kæmpestor bevægelsespark omkring Arena Midt er det bl.a. blevet

til og supernaturlegepladser, trailcenter og nye søbade er på vej. Der er noget for enhver smag – og ambitionsniveau!

Den største facilitet er dog stadig naturen i sig selv. Søerne, skovene, hedelandskabet – der hvor vi bare oplever naturen, som den er og ikke har behov for at tilføje ekstra oplevelses- eller aktivitetsmuligheder. Den natur skal vi værne om og med afsæt i Outdoorplanen arbejde målrettet med bæredygtighed, naturbeskyttelse og biodiversitet. Vi skal sikre en god balance mellem benyttelse og beskyttelse af naturen og gode rammer for mere rolige outdooraktiviteter som fx spejderliv, lystfiskeri, svampesamling og familieskovture.

Silkeborgenserne deler gerne deres oplevelser i naturen med andre og det betyder, at også foreningslivet blomstrer. Fx er Silkeborg Kajakklub med sine næsten 700 medlemmer blandt landets absolut største og Silkeborg Fiskeriforening, der blev stiftet helt tilbage i 1869, er med 2200 medlemmer ikke kun kommunens største outdoorforening, men også den største og ældste fiskeriforening i Danmark. Det kan noget, det der foreningsliv, og det vil vi gerne have at endnu flere får øjnene op for.

I det følgende er det beskrevet, hvordan de fire virkemidler med fordel kan ses og bruges i relation til Fritid & Natur.

LOKALE FÆLLESSKABER

Det er ikke kun i Silkeborg By og i forbindelse med kommunens mest kendte og besøgte outdoor-hotspots, at borgerne skal mærke at de bor i Danmarks Outdoor Hovedstad. Vi er optagede af, at alle i Silkeborg Kommune skal have mulighed for at dyrke outdooraktiviteter og friluftsliv.

Vi vil udvikle nye, spændende lokale projekter sammen med kommunens stærke fællesskaber og foreninger, der også spiller en vigtig rolle, når vi skal realisere – og senere drifte - projekter.

A FACILITETER

Vi er stolte af de mange nye outdoorfaciliteter, der cementerer vores position som Danmarks Outdoor Hovedstad, men vi er også optagede af, at der findes outdoorfaciliteter i mindre skala i lokalområder og omegnsbyer.

Naturen er en vigtig facilitet i sig selv og det er afgørende, at der er nem adgang uanset hvor i kommunen, man bor. Vi vil prioritere nærhed til naturen højt. Det viser sig bl.a. allerede i den nye bydel Eriksborg, der planlægges så der aldrig er mere end 500 meter fra et boligområde til et stort rekreativt areal.

EKSTERNE SAMARBEJDER

I den fortsatte udvikling indenfor Fritid & Natur spiller de mange foreninger i Silkeborg Kommune en afgørende rolle. Vi tror på, at det er i foreningerne, at ildsjælene findes og at det er her engagementet og frivilligheden bor. Man skal ikke være en traditionel outdoorforening for at være en relevant samarbejdspartner for os.

Coronakrisen viste, at der er stort potentiale for at flytte foreningsaktiviteter, der normalt foregår indendørs, ud i naturen, og det er en bevægelse, vi vil bakke op om fremadrettet.

I forhold til større projekter, der involverer foreninger og går på tværs af kommunale fagområder, har vi allerede stærke samarbejdspartnere i DGI og DIF. Frem til 2022 arbejder vi tæt sammen om at få endnu flere til at dyrke idræt gennem det landsdækkende projekt *Bevæg Dig For Livet*, hvor Silkeborg er visionskommune med særligt

fokus på bevægelse i naturen. Samarbejdet med DGI og DIF ser vi naturligvis gerne bragt endnu mere i spil i realiseringen af *Outdoor Masterplanen*.

Naturstyrelsen er en helt afgørende samarbejdspartner, når der skal skabes bæredygtige rammer for det bedste outdoorfritidsliv. De er både myndighed, arealforvalter og en stor videnskapacitet på outdoorområdet. Derudover vil vi være åbne for nye, spændende samarbejder omkring diverse indsatser og projekter relateret til *Masterplanen*.

BRANDING & FORMIDLING

God formidling af ruter, faciliteter, aktiviteter, kulturhistorie og fællesskaber er en forudsætning for at vores borgere – og gerne endnu flere af dem – i endnu højere grad bruger naturen i deres fritid. Og på det område, er der fortsat plads til forbedring. Vi vil arbejde for at skabe synergi mellem de mange aktører og platforme, der eksisterer på området.

Vi står i den privilegerede situation, at mange unge mennesker er meget interesserede i klimaet og dermed naturen. Fx er det ved at udvikle sig til en trend blandt børn og unge at samle skrald. Alligevel er der behov for endnu mere oplysning om, hvordan vi i fællesskab kan passe på vores skønne natur. Her har vi som kommune en særlig mulighed for at sætte spot på god og respektfuld brug af naturen i dagtilbud og skoler og på den måde præge de yngste generationer. Vi tror ikke meget på pisk og løftet pegefingre – vi er mere til *nudging* og gulerod.

CIRKUSPLADSEN – ET NYE REKREATIVT OMRÅDE MIDT I SILKEBORG

Vi vil gøre Cirkuspladsen og den omkringliggende skov til et nyt rekreativt område midt i Silkeborg by. Det nye rekreative område skal favne forskellige outdooraktiviteter og aldersgrupper. Og kombinere fritidsbrug, erhverv og turisme.

Cirkuspladsen har en unik placering midt i Silkeborg, der gør det let for byens borgere at komme dertil. Placeringen ved motorvejen sikrer tilgængelighed for resten af kommunens borgere og turister.

Vi har allerede bygget en bikepark i området, som høster stor ros fra mountainbikere og tiltrækker besøgene fra hele landet. De næste skridt er en videreudvikling af bikeparken og etablering af klatrepark og legepladser i samarbejde med private investorer og udbydere.

ERIKSBORG – EN NY GRØN BYDEL

Den nye, planlagte bydel i Silkeborg Nord - Eriksborg - er både et landskab og en by. De fremtidige beboere kan se frem til at bo i en grøn bydel, der er planlagt med udgangspunkt i områdets unikke natur og landskabelige kvaliteter.

Eriksborg skal have samme grønne identitet som resten af Silkeborg, hvor naturen og Søhøjlandet trænger ind i byen fra alle sider og skaber en unik forbindelse mellem by og natur.

I planlægningen af Eriksborg er det bl.a. besluttet, at institutioner skal direkte adgang til rekreative grønne områder og vand og at der max må være 500 meter til rekreative grønne områder og natur.

AFRUNDING

Outdoormasterplanens mange ambitioner er ikke bare hevet op af hatten, men bygger på input fra de mange møder og arrangementer med lokale borgere og foreninger, der har været afholdt fra september 2018 til april 2019.

Vi vil endnu en gang gerne sige tusind tak for det store engagement, vi har oplevet i processen.

Med vedtagelsen af Outdoormasterplanen i byrådet har vi nået en vigtig milepæl, men vi står fortsat overfor det største arbejde: at omsætte ambitioner på papir til konkrete projekter, der kan mærkes og gør en forskel for borgere, virksomheder, turister m.fl. i Danmarks Outdoor Hovedstad. Og det kan vi ikke gøre alene.

Styrken og værdien af Outdoormasterplanen skyldes i høj grad det brede fundament, den står på. Involvering og samarbejde skal derfor også være nøgleord i arbejdet med Outdoormasterplanen fremadrettet.

Silkeborg Kommune er blot ét tandhjul i det maskineri, der hedder Danmarks Outdoor Hovedstad og vi kan ikke alene få udviklingen til at rulle. Der er mange flere tandhjul (foreninger, lodsejere, private ildsjæle m.fl.), og de skal også sættes i gang, for først når alle er i bevægelse, kommer der for alvor fart på udviklingen.

Så vi har i den grad brug for, at foreninger, borgere, virksomheder og andre udviklingsaktører deltager i alle dele af det forestående arbejde med at gøre ord til handling.

Det er ikke nok at have en god idé. Vejen fra idé til gennemført projekt kræver, afhængig af bl.a. projektets karakter, omfang og deltagere, at en række forhold er opfyldt.

Vi har særlig fokus på følgende trin i vejen fra idé til realiseret projekt:

- **Idesalg** er vigtigt for at sikre bred opbakning og ejerskab til projektet
- Etablering af **partnerskaber** med aktører, der skal bidrage til realisering
- **Organisering** af relevante aktører inkl. forventningsafstemning og tydelig rollefordeling
- Estimering af **tidsramme** er et vigtigt pejlemærke for konkretisering og gennemførelse af projekt
- Afklaring af **økonomi**

Vi agerer gerne sparringspartner, når nye idéer skal kvalificeres og trykprøves.

Outdoorudvalget skal det næste års tid arbejde videre med, hvordan vi i Silkeborg Kommune kobler outdoor og velfærd endnu tættere. Også det arbejde vil i høj grad komme til at bygge på involvering af lokalområder, foreninger, borgere og fagfolk, og vi håber at alle, der har lyst vil bidrage.

Vi håber, at Outdoormasterplanen vil bringe alle en masse gode oplevelser i Danmarks Outdoor Hovedstad.